

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— En mesec . . . „ 1-90

Za pošiljanje na dom se računa za vsa leta K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— En mesec . . . „ 2-30

Naroča se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Klin s klinom.

Zadnjo soboto si je „Slovenec“ natknil krinko užaljene nedolžnosti in zatajivši svojo klerikalno naravo — v kolikor mu je to sploh mogoče — milo tožil o brezobzirnosti naše taktike napram klerikalcem sploh, zlasti pa napram duhovščini.

To je že strašno, kako to ubogo, častivredno duhovščino preganjamo! „Slovenec“ pravi, da kažemo duhovščino v najslabši luči, da pripisujemo duhovščini krivdo za vse nesreče, kar jih je tekom stoletij zadelo slovenski narod; da tisti, kdor bere naš list, mora priti do sklepa, da v našem narodu ni večjih propalic, kakor so duhovni, katere slikamo kot nečistnike lakomnike, oderuhe in sploh kakor ljudi najnižje vrste.

Grozno! V duhu že vidimo, kako se „Slovenčevim“ bralcem, ki sploh kanoniku Kalanu še kaj verjamejo, jeze lasje, in kdo ve, če vsled te ginljive tožbe ne posežejo kake pobožne ženice v mošnjiček in če ne bodo dale za nekaj maš, da bi se ti preklicani liberalci spreobrnili. Če bodo dobro

plačale, bodo te maše še kaki kanoniki darovali in ne kak paterček na Trsatu.

Verjamemo „Slovencu“, da mu naša taktika ni všeč, saj mu gre do živega, in umejemo, da si želi one čase nazaj, ko so nas klerikalci mrovirili, kakor se jim je ljubilo, mi pa smo ponižno poljubljali palico, s katero so nas tolkli. Ej, to so bili za klerikalce lepi časi in njihova pšenica je bujno cvetela po oeli kranjski deželi. Proglašali so vsakega posvetnega človeka, ki se jim ni pokoraval, za lopova in sleparja in parasita, ščevali po hišah, v cerkvah in v spovednicah v tem, ko smo mi ravnali s temi zapeljivci ljudstva, kakor da so kaka višja bitja in se v potu svojega obraza trudili, da utrdimo toli zlorabljeni duhovniško avtoriteto.

V takih razmerah je klerikalizem seveda lahko uspeval, in lahko je dosegal uspehe, ko je najobskurnejši kaplan pri ljudeh veljal za svetega moža, najpoštenjši liberalci pa za človeka, ki ne zasluži drugega, kakor da se ga na grmadi sežga.

Temu boju z neenakim orožjem smo mi naredili s premembo svoje taktike konec in brez ovinkov povemo, da nam ni žal, in da so se prav vsled tega razmere v deželi obrnile na boljše.

Pokazali smo ljudstvu, da tudi mej duhovščino ni vse zlato, kar se sveti, da niso grešniki samo posvetnjaki, nego da je tudi mej duhovniki mnogo grešnikov, in še prav velikih grešnikov. Pokazali smo ljudem z dejstvi, da ni vsak duhovnik nekako višje bitje brez madeža, ampak da imajo tudi duhovniki svoje napake, da so grešni kakor smo drugi, in da so pod kožo vsaj tako krvavi kakor posvetnjaki, če ne še bolj.

„Slovenca“ to seveda peče, saj je pogoj duhovniškega gospodstva, da smatra ljudstvo vsakega najneumitejšega kaplančka za čeznatorno bitje in saj duhovniški samopašnost nobena stvar toliko ne škoduje, kakor če začne ljudstvo uvidevati, da ni dolžno spoštovati duhovnika, če tu je maziljen in blagoslovljen, ako ni spoštovanja vreden.

vimi nogami, katere nosijo njegov trebušček prav kakor dva hrastova stopa.

Boštjan je v svoj mesarski posel jako zaljubljen. Nekoč se je kot župan — tudi do tega vzvišenega dostojanstva se je povzpél — dal pri škofu, ko je došel v vas, opravičiti po svojem namestniku, kateri je njega prevzvišenost nahnulil tako-le: „Gnadlov gospod škof in firšt, brez zamere! Boštjan jih ne more osebno pozdraviti, ker mora zaklati kozla!“

Kakor vsak mesar, tako trži tudi očka Boštjan s kožami. Promet je bil pred nekaj leti še bolj težaven, kajti dolenska železnica je visela samo na trvdinski deski neke gostilne v dolenski metropoli. Zato je dajal Boštjan svoje kože prevažati po državni cesti v Ljubljano, kjer jih je spečal. Sam pa se je navadno vozil do Krškega in od tam po železnici naprej.

Neki dan — bila je huda zima — odpošlje svoj voz s kožami v Ljubljano, sam pa oddrda s svojim koleslom v Krško, kjer obišče starega prijatelja, krčmarja.

Oba sta bila prav vesela, ker se že dolgo nista videla, in — očka Boštjan je tudi rad sedel in prav rad srkal sladko vince — tedaj še ni bilo tako kislo, kakor danes — pila sta, pila, in tudi katero na-

Mi si štejemo v veliko zaslugi, da smo ljudstvu vsaj deloma odprli oči in duhovščini strgali tisto nezasluženo glorio, s katero je maso naroda slepila in držala v svojih zankah. Kdor hoče biti spoštovan in vpliven, naj si spoštovanje in vpliv pridobi s svojim delovanjem, kdor ga pa ni vreden, naj ga tudi deležen ne bo.

„Slovenec“ seveda tega ne bo priznal, ali za to, kar je nekaterim duhovnikom všeč ali ne, se menimo preklicano malo. V njegovem sobotnem članku vidimo samo priznanje, da se je naša taktika obnesla, in da so že minoli časi, ko se je naše ljudstvo s pasjo ponižnostjo valjalo v prahu pred vsako črno suknjo.

Boja še dolgo ne bo konec in tudi do vrhunca še dolgo ni došel. Mi postopamo v primeri s tem, kakor postopajo gospodje pri „Slovencu“ ali politični Sparafucile pri „Slovenskem Listu“, še vedno jako milo, obzirno in prizanešljivo. Kaj bi šele rekli „Slovenec“, ko bi začeli nastopati tako, kakor „Ostdeutsche Rundschau“, „Arbeiter-Zeitung“ ali drugi protiklerikalni listi!

Star pregovor velewa: Klin s klinom. Kdor tepe, tega tepo, in kar so klerikalci iskali, to so, četudi šele deloma, našli. Zloraba cerkvene avtoritete v politične namene mora nehati, na vsak način, in bo nehala. Prej mi ne odjenjamo v začetem boju, pa naj spiše „Slovenec“ še toliko hinavskih člankov, in naj še tako pretaka krokodilske solze.

Nasprotno. Če se naša bojovita duhovščina kmalu ne poboljša, če ne bo kmalu konec njenemu počenjanju, katero se more samo še primerjati divjanju polblaznih der- višev doli v Sudanu, se nasprotje še poostri in zadobi odpor tako obliko, da se bodo tresli še prebivalci škofovskih palač.

In pri tem nas ne bo čisto nič motilo očitjanje, da smo časih celo grobi. Kadar smo grobi, je ta naša grobost sveta, ker izvira iz ogorčenja nad počenjanjem naših nasprotnikov, ker je izraz naše užaljenosti. To bi bila lepa, da bi se mi morali z olj- kino vejico braniti, če nas kak duhovnik napade s polenom ali z zastrupljenim štiletom, ki je v klerikalnih krogih posebno

rodno zapela tako, da je čas prav prijetno, pa tudi hitro potekel.

Nakrat pogleda krčmar na uro.

„Jeses, Boštjan, ali boš ‚ceg‘ zamudil!“

„Nej hudič!“

Vse je pustil Boštjan, pa tekkel, ne, valil se je proti kolodvoru.

Ko pride tja, se je ljubljanski vlak že pomikal naprej.

V sili ni nič premišljevali.

Boštjan je kar skočil na stopalno desko pri vlakcu in se krčevito oprijel železnega droga. Tako se je vozil precej dolgo, da mu je bilo pri tej vožnji nekako čudno pri srcu. Da mu Bog ni dal kože, kakor neki živali ob Nilu, bi mu bila roka primrznila.

Dobil pa ga je sprevodnik, in očka Boštjan je moral plačati kazen in si še kupiti v Rajhenburgu vozni biljet do Ljubljane. Vender se je kmalu potolažil. Vozni biljet spravi za kučmo in odide tja, kamor hodi vsakdo peš . . .

Toda v tem hipu zažvižga piščalka — rump, rump, rump — in vlak zbeži. Boštjan kriči, nikdo ga ne posluša, vlak neče počakati.

Žalostno gleda Boštjan nekaj časa za vlakom, potem pa se hitro odloči in kar po železnični progi jo udari proti Sevnici,

priljubljeno orožje! Torišče političnih bojov ni nikak ženski boudoir, in kdor se mora s tigri ruvati, ne sme obleči glacé rokavic, drugače je izgubljen. Sicer pa so bili vsi reformatorji — na pr. Luter in drugi — več ali manj grobi ljudje, in priznava ves svet, da v gotovih časih in v gotovih razmerah ni mogoče drugače govoriti, nego grobo. Kdor bi hotel na divje kričanje naših klerikalcev odgovarjati nežno in sladko kakor kak diplomat stare šole, bi postal kaj hitro smešen.

To se nam je zdelo potrebno, odgovoriti „Slovencu“ na njegov sobotni članek. „Slovenec“ naj bo prepričan, da so časi, ko so klerikalci na nas streljali s puškami in topovi, in med nas metali dum-dum kroglice, ko so nas preganjali brez pardona, ne da bi nazaj streljali, za vselej minoli, in da se ne povrnejo nikdar več.

V Ljubljani, 31. maja.

Dr. Herold o položaju.

V Žiškovo se je vršil shod, ki je protestiral proti Körberjevemu načrtom jezikovnega zakona. Na tem shodu je govoril tudi posl. dr. Herold o političnem položaju. Dejal je, da ima vlada troje načrtov: razpustiti drž. zbor, oktroirati jezikovni zakon ter nov pravilnik in končno poslati državni zbor domov. Da bi mislila vlada resno na to, da razpusti državni zbor, dr. Herold ne verjame, kajti potem bi prišlo le še več radikalcev v zbornico. Ako bo vlada oktroirala svoj jezikovni zakon, bo nastal na Češkem vihar, kakoršnega še ni bilo. Na tako provokacijo bi odgovorili Čehi z najostrejšimi konsekvencami. Zato misli Herold, da se loti vlada tretje poti: poslala bo drž. zbor zopet domov. Možno je, da užugajo češko obstrukcijo, a s tem ne bo nič pomagano, kajti Čehi ne odnehajo nikdar. V zaključenih nemških okrajih na Češkem so razmere že docela zrele, da odpadejo od države. Češki Nemci so privabili veliko število pruskih in saksonskih elementov, ki se bavijo z industrijo. Herold je pozivljaj narod, naj podpira poslance, ki morajo končno zmagati. Sprejela se je resolucija, ki odobrava obstrukcijo.

kamor je po raznih težavah pozno, vendar srečno došel. Tam vrže znanega krčmarja iz postelje in se prav dobro okreпча, ob enem pa si preskrbi voz do Zidanega mostu.

Pot sicer dolga, noč mrzla, vožnja tudi ne ravno prijetna — pa naj bo, ker mora biti, vlak se ne sme zamuditi.

Na Zidanem mostu je imel naš očka še dovolj časa, svoj trebušček zopet napolniti z raznim jelom in pilom. Ker pa je imel že dovolj bridkih izkušenj, si je mislil: „Ne bo te vlak več za norca imel!“ in je popolnoma pripravljen čakal vlaka zunaj na mrazu.

Na kolodvoru je nastal cel sodni dan. Vlak je prišel. Vpitje, ropot, tekanje sem in tja, vprašanje godrnjanje, vmes pa glas sprevodnikov:

„Littai, Laibach, Adelsberg, Triest, — Videm, — Agram, einsteigen!“

Naš očka plane v najbližnji kupej, se zavije v svojo „bundo“, potegne kučmo globoko čez ušesi in sam s seboj zadovoljno na mah trdno zaspi.

Ali ga je sprevodnik zgrešil, ali ga je s kom zamenjal — Boštjan se prebudi ravno, ko mu done na uho besede:

„Videm — aussteigen!“

Boštjan plane kviško.

LISTEK.

Očeta Boštjana potovanje v Ljubljano.

Ni človeka na Dolenskem, ki bi ne poznal mesarja Boštjana. Vse govori o njem, toda vedno spoštljivo. Očka Boštjan pa je tudi v resnici spoštovanja vreden mož, kajti karkoli stori, je dobro; hudobije ne pozna. Stvarnik ga je dobro pogledal, predno ga je poslal na svet, in vsaki del Boštjanovega telesa kaže, da Bog pri njem ni štedil. Kaj čuda, če se marsikak šaljivec zadene ob njegov trebušček!

Očka Boštjan razume šalo, pa tudi sam se rad pošali. Zato mu dovtipen profesor nekoč prav nič ni zameril, ko je na svoje začudenje glede tega Boštjanovega trebuha dobil odgovor: „Saj vi, gospod profesor, bi ga ne mogli nositi, ko imate take ‚plajštifte‘!“

Ker oče Boštjan govori pristno svoje narečje in vsako besedo tako čudno zateza, k čemur pride še njegova neprosto-voljna mimika, se mu vsakdo rad nasmeje. Tudi profesor se je prav srčno smejal, ko je primerjal svoje „plajštifte“ z Boštjano-

Francoski vojni minister demisioniral.

General Galliffet je demisioniral, in na njegovo mesto je imenovan general André. Vzrok njegove demisije je bolehnost, pa tudi velika užaljenost radi perfidij njegovih podrejenih častnikov v generalnem štabu in vojnem ministrstvu. Galliffet si je pridobil 1. 1870/71. krvavo slavo ter je bil znan kot brezobziren in krut vojak. Kot minister pa je bil brez madeža. Ukrotil je prepotentne generale politike in jih prestavil večinoma iz Pariza na deželo. Njegovi odločnosti se je tudi posrečilo, da je najprej izkopal Dreyfusovo afero in jo potem z osvoboditvijo Dreyfusa pokopal za vselej. Galliffet je bil minister od 22. junija 1899. Njegov naslednik, general André, poveljuje v Parizu 10. divizijo 5. kora, ki ima svojo garnizijo prav za prav v Orleansu. General André bo moral igrati modernega Herakleja, da izprazni Avgijev hlev vojnega ministrstva.

Nemiri v Kitaju.

Iz Kitaja prihajajo slabe vesti. Odkar je nastopila vlada zopet silovita cesarica, se je začelo preganjanje tujcev. Takozvana sekta bokserjev ljuto in krvoločno preganja kristijane. Mnogo ljudij je umorjenih in sežganih. Vlada v Pekinu pa je gledala te kanibalščine mirno in jih menda celo odobraval. Nemiri pa so naraščali bolj in bolj, tako da divja danes po Kitajskem pravcata anarhija, ki je sila opasna življenju in imetku tujcev v Kitaju. Poseči bodo morale vmes tuje vlasti. Tudi Amerika pošlje v Pekin svoje čete in pred luko Taku pridejo tuje bojne ladje. Ruske čete so že v luki Taku. Vsa poslaništva so zastražena. Položaj je za Kitaj prav nevaren, kajti izrabiti ga morejo tuje vlasti ter se polastiti novih kosov dežele.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so se polastili že Johannesburga. Brez boja so se jim umaknili Buri in bržčas jim tudi brez odpora prepuste celó glavno mesto, Pretorijo. Angleži marširajo čudovito naglo in Buri nimajo časa, utrjevati svoje pozicije. Londonski listi že poročajo, da so Buri prav za prav že odnehali, in da mora transvaalska vlada vsak čas naznaniti, da se udaja. Jedva tri mesece je od tedaj, ko je Roberts osvobodil Kimberley, in danes je že gospod nad dvema južnoafričanskima republikama, ki sta po svojem obsegu nekako dve tretjini Avstro-Ogrske. Odkar sta Roberts in Kitchener v Afriki, se je obrnila sreča k Angležem, Bure pa je zapustila prvokrat ob Kodoosrandu, kjer je bil ujet Cronje. Do tedaj so bili Buri vedno zmagovalci, poslej pa so bili zmagovalci vedno le Angleži. Nedvomno je torej zasluga Roberta, da se je spočetka tako žalostna vojna končala za Angleže vendarle ugodno. Posebnih lovorik seveda si Angleži niso pridobili, kajti ako se bori 200.000 Angležev proti 30.000 Buirom, ni treba niti posebnega poguma za to, da se zmaga. Ako bi imeli Buri vsaj polovico toliko armado kakor Angleži, bi bil izid vojne danes pač ves drugi. V Južni Afriki torej ni zmagalo junaštvo, nego število, in s tem se Angleži, katerim velikanske požrtvovalnosti in vztrajnosti nikakor ni odrekati, ne morejo bahati. Kakšen bode konec vojne, je povedal lord

„Kakšen Videm — Ljubljana!“
„Nix Laibach — Videm!“
„Nix Videm — Laibach — jaz sem se peljal v Ljubljano, to ni Videm!“

Naš očka in sprevednik se nekaj časa prepirata, potem pa je Boštjan po raznih sitnostih stal na mrazu, — Heraklej na razpotji.

„Pašast!“ mrmral je, „kaj je storiti!“
— Nič — v Krško nazaj!“

V gostilni je še vse spalo; nekaj časa je Boštjan zaman klical, trkal, potem pa je z resignacijo šel naravnost v hlev in se je popolnoma zaril v listje.

Ko pride v jutro gospodar klicat hlapce, zagleda par velikanskih škornjev, kateri so štrleli iz listja.

Sune jih z nogo.

„Kaj pa je to — kdo je vrgel te škorpitlje semkaj?“

Škornji se začno premikati.

„Je-li kdo notri?“

„Seveda je!“

„Kdo?“

„I, kdo, jaz!“

„Kdo jaz — jeses, kaj si ti Boštjan? I, kaj se nisi peljal v Ljubljano?“

„Hudič! Ali sem že nazaj prišel!“

Tako-le je potoval mesar Boštjan v Ljubljano. Amicus.

Salisbury te dni. Dejal je, da postaneta republiki člena britske države, da izgubita vsakoravno samostojno vlado, in da prepreči jedenkrat za vselej nevarnost, da se obnovi vojna. Transvaal in Oranje postaneta angleški koloniji.

Dopisi.

Z Bleda, 29. maja. Dne 6. aprila sta prinesla „Slovenec“ v št. 79. in „Laibacharica“ notico, da je nekdo leseni križ na mojem posestvu ponoči podžagal in ga odnesel, da so križ našli nekaj dni pozneje v moji koči, in da sem se nasproti orožnikom izrazil v dejanju zelo bogoskrusko. To je bilo veselja pri naših klerikalcih, ko so to brali v uradnem in klerikalnem listu! Letali so okrog in pripovedovali to novico vsakemu, kdor jih je hotel poslušati. Posebno g. župnik Oblak je kazal veselje nad mojim „bogoskruskim“ govorjenjem. Najprvo je trdil, da je svet, na katerem je tabla stala, srenjski, in da jaz nisem imel nobene pravice tablo odstraniti. Ko mu je to izpodletelo, je imenoval mene ljudem, katere je zaradi zidanja cerkve v farovž povabil, hudobneža, pravil jim je, da pridem pred porotnike, in da bodem gotovo zaprt itd. Na ta način se je med ljudstvom razneslo govorjenje, da so me že orožniki vzeli. Da se resnica spozna, povem, da je stala na mojem posestvu tabla (Martertafel), ki je bila popolnoma moja last. Tabla je bila zelo stara in je povsem že razpadla, da ni bila več primerna in spodobna za naš zdravniški okraj. Zato sem jo dal dne 15. marca ob 11. uri dopoldne odstraniti. Dne 2. aprila je pa tukajšnji klerikalni orožniški vodja Čermelj prišel na moje posestvo in pustil odnesti mojo tablo, ne da bi bil mene vprašal, čeravno sem bil doma. Ko izvem to, grem za Čermeljem v občinsko pisarno in mu povem, da je tabla moja last in da sem jo jaz pustil odstraniti, ker je bila pregrda. To je bilo moje „bogoskrusko“ govorjenje, za katero me je vodja stražmojster Čermelj ovadil na c. kr. okrajno sodišče v Radovljici zaradi hudodelstva motenja vere. Sodišče je zaslialo 10 prič in sam sem bil štirikrat poklican tja. Državno pravdnštvo v Ljubljani pa je vso preiskavo ustavilo, ker ni našlo v mojem dejanju in govorjenju nič kaznivrednega. Zato pa šele danes, ko je vsa zadeva končana, imenujem dopisnika v „Slovenec“ št. 79. nesramnega lažnika in obrekovalca. Ne pričakujem od „Slovenca“, da bi to stvar popravil in meni zadoščenje dal, pričakujem pa to od uradnega lista „Laibacharice“, da popravi dne 6. aprila 1900 v št. 79. meni storjeno krivico. Ob enem naznanjam blejskim klerikalcem, da, ako kateri želi imeti gori na vedeno tablo, naj se potruži do mene. Po darim mu jo prav z veseljem.

Na Bledu, dne 28. maja 1900.

Jakob Petercel.

Iz Zagorja, 19. maja. (Izlet kolesarjev.) V nedeljo, 27. t. m., priredil je klub kolesarjev „Zagorje“ izlet v Boštanj in Sevnico, katerega se je udeležilo 29 kolesarjev in nekaj nekolesarjev. Odhod bil je z mešanim vlakom do Zidanega mostu, od koder se je vozilo do Radeč, kjer je bil v „Narodnem domu“ kratek odmor in od tod do Boštjanja. Med potom pozdravljalo je ljudstvo kolesarje z burnimi živjo in Na zdar-klici. Boštjanj pozdravil je kolesarje z razstavami, gosp. Drmelj pa s finim kosilom in pijačo. Hvala pa posebno gospicam v Radečah in Boštjanju, katere so kolesarje okrasile s krasnimi šopki. Ob 3. uri popoldan podali so se izletniki v Sevnico, kjer so jih pred mostom sprejeli sevnški kolesarji, ter potem skupno vozili po trgu korso. Na to bila je v gostilni gosp. Simončiča prosta zabava, pri kateri je svirala klubova godba na lok. Vreme bilo je preje jako ugodno, proti večeru pa je prišla ploha, vsled česar so se mogli odpeljati izletniki stoprav s ponočnim vlakom iz Sevnice. Sevnški nemurji pa so tudi pri tej priliki hoteli pokazati svojo velikomemško omiko. Že pri vožnji po trgu slišalo se je med Na zdar- in živio-klici tudi par „hajl“. Ponoči, ko so pa prišli izletniki na kolodvor in kolesa pustili na peronu, priklatilo se je nekaj teh gospodkov krog kolodvora do koles, katerim so hoteli pnevmatike pokvariti. Ker je pa te slučajno en kolesar opazil, se jim je poskus ponesrečil.

A izzivanja in žaljivih izrazov le ni bilo konca. Ko pa je vlak že na kolodvor pripeljal, in so kolesarji že v vozove vstopali, prikupil je pogum teh nemških vitezov do vrhunca. Eden teh vitezov hotel se je še posebno odlikovati, ter priloži v voz odhajajočemu predsedniku, gosp. L. Habatu s palico vdarec čez pleča, češ, to imej za odhodnico. Tu pa se je revše silno opeklo, kajti gotovo mu ostane dolgo v spominu, kako trde so zagorskih kolesarjev pesti, ter se gotovo prihodnjič ne boče rinil v ospredje. Na to so odpeljali izletniki med Na zdar- in Hajl klici proti Zidanemu mostu. Vsa čast končno gospodu Ž. Cvenkeljnu, trgovcu iz Sevnice, kateri je pokazal, da je mož na svojem mestu.

Iz Celja, 23. maja. Gledališka sezona se je končala v nedeljo z igro „Martin Smola ali Kinematograf“. Kljub temu, da se približuje poletna doba, vendar je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička. Zanimanje v poslušalstvu je bilo isto kakor v haute saison, in znana burka je dosegla popoln uspeh. Morda bi bil slednji še višji, ako bi naši diletanti pogodili temperament salonske igre, katera ima svoje težišče v živahnem nepreslednem dvogovoru. Ne rečemo ravno, da bi bile kake mučne pavze med govori in odgovori, vendar zamore prepočasna govorica kolikor toliko uplivati na razpletanje dejanja, katero potem poslušalca ne vtegne tako zelo kratkočasiti. Izmej moških ulog je najbolj zanimala ona Rusa Borisa Menskija (g. Danilo iz Ljubljane kot gost) in pa seve ona Martina Smole (beneficijant g. Perdan). G. Boc je dobro pogodil tasta s sivo glavo, a mladim srcom. Nedo-sežen pa je bil Tobija Poteron (g. Salmič), mož s peterimi palci v svoji atletski ljubosumnosti. V ženskih ulogah moramo imenovati pred vsem gospo Bocovo, ki nam je podala prototip tiste strašne tašče, katera je stalen predmet vsem humorističnim listom. Njena verna hčerka je bila gospa Karlovškova. Emancipovana Marta (gospica Filipičeva) in hišina Ema (gospica Vrečjeva), kakor tudi komptoirist (g. Leskovšek) so določili skrbno izklesano kamenje v ensamble. Ob sklepu gledališke dobe se nam nehotе vsiljuje pogled na nje začetek in nje razvitek. Otvoritev smo praznovali z igro „Črevljar baron“ (dvakrat), kateri so v 14. dnevnem, kvečjemu jednomesečnem presledku sledile „Revček Andrejček“ (dvakrat), „Tat v mlinu“ (dvakrat), „Ženski jok“, „Bisernica“, „Doktor Blažič“, „Lumpacij vagon“, „Snegulčica“ (gost gospica Slavčeva iz Ljubljane), „Mlinar in njegova hči“ in „Martin Smola“ (gost gospod Danilo). Gledališčno dobo smemo torej imenovati razmeroma plodovito. Brez ugovora zahteva uprizaritev velikih iger, tri — petdejk mnogo požrtvovalnosti od diletantov, seosebno ako igra sledi igri v kratkem presledku pri-lično 14 dni. Nobena zahvala ni prevelika našim igralcem, ki so skoro skozi pol leta večer za večerom radovoljno žrtvovali v prospeh narodnega gledališča v Celju. Kakor vse društveno naše življenje, tako služi tudi naš diletantski oder v prvi vrsti narodnostni ideji. Odtujeno, na pol germanizovano slovensko ljudstvo privabiti v naročje matere Slovenije, to je namen naš. Mnogoštevilne trume preprostega ljudstva, katere polnijo prostore našega „Narodnega doma“, strmé poslušajo blaglasno slovensko govorico, krasno slovensko petje, in čudijo se, da Slovenci vsaj toliko premorejo ko vse-močni Nemci. Močno vzbujeni narodni ponos pa na mah oživi ljubezen do rodu, katerega se je naš zlasti obrtnik-meščan skoro počel sramovati. V tem torej tiči velikanski pomen gledaliških predstav v mestu celjskem. Za letos, smelo trdimo, smo dosegli v tem pogledu lep uspeh. Možje in cele rodbine, katerih doslej nismo videli v „Narodnem domu“, katere so splošno veljale kakor nam nasprotnega političnega mišljenja, so se nam približale in ostale so naše. Ta uspeh pa je gotovo najlepša zahvala za ves trud in vso požrtvovalnost našim diletantom! Naj ne zahtevajo druge, in hrepenijo naj po še večji taki zahvali. — Namen naših gledaliških predstav narekuje ob jednem „intendanci“, vrlemu pevskega društva, katere vrste igram mora dajati prednost na našem odru. Ljudske igre in igre s petjem so preprostemu ljudstvu najbolj priljubljene. Hranimo strogo salonske igre in take, ki rešujejo težke psihološke probleme, za poznejšo dobo. Greh pa bi bilo, ako bi se v prihodnji gledališki dobi iz repertoarja izpustilo „Rokovnjače“.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. maja.

— **Osebnosti.** Deželnovaladni praktikant g. Leon Grasselli je premeščen k okr. glavarstvu v Novo mesto, praktikan-tom pri okr. glavarstvu v Ljubljani je ime-novan g. Ivan Vrtačnik — Začasni fi-nančni koncipist g. Makso Debevec je imenovan stalnim koncipistom, davčni pri-stav g. Fran Strmole je imenovan davč-nim kontrolorjem, za davčne pristave pa so imenovani orožniški stražmojster gosp. Wrinskele in davčni praktikantje gg. Alojzij Klofutar, Henrik Peternel in Fran Starin.

— **„Gorenjska kmetska zveza“.** Zadnji „Gorenjec“ je sprožil izvrstno misel, kateri želimo, da bi se kmalu ures-ničila. Končuj svoj zanimivi članek o brez-vestnem počenjanju „Gospodarske zveze“ zoper „Kmetijsko družbo“, pravi „Gorenjec“: Vse se organizuje in druži: duhovniki, urad-niki, odvetniki, učitelji, trgovci, delavci itd. Le za te, zatirani gorenjski kmet, ni orga-nizacije. Izgubljeni in potaknjeni smo v vseh mogočih družtvih, toda nikjer ne pri-demo do odločilne besede. Nikogar ni, ki bi se potegoval za naše težnje in naše pravo. Naši poslanci niso naši! Kdor se ni okusil ovsenega hleba, ne loči ga od pse-ničnega. Združimo se tedaj in poma-gajmo si sami! Dolžnost naša je, da si priborimo boljšo bodočnost. In če jo ne priborimo sebi, preskr-bimo jo vsaj svojim potomcem. Usta-novimo „Gorenjsko kmetsko zvezo“, katere namen naj bo: kmeta učiti, svariti in braniti. Nasvet je, kakor rečeno, izvrsten, in vredno bi bilo, da ga uvažuje ljudstvo tudi na Dolenjskem. S tako zvezo bi se kmet osamosvojil in otrešel tistih varuhov, ki ga izkoriščajo v svoje namene, šele po taki zvezi postal bi resnično svoboden.

— **Prešernova literarna zapuščina.** Iz Zaplaza na Dolenjskem smo dobili na-slednji dopis: Prišel mi je te dni v roke „Slovenski Narod“ z dne 2. aprila t. l. Pre-bravši v njem uvodni članek, ki se bavi z usodo Prešernove literarne zapuščine, prišlo mi je na misel tole: Pred štirinajstimi leti (1886.) sem občeval s turenske grajščine oskrbnikom, J. Zupančičem, ki je bil doma iz Rakovnika pri Šentrupertu na Dolenjskem. Ta mi je mnogo pripovedoval izza svojih dijaških let in pa tudi o Prešernu. Pravil mi je, kaj je takrat še živeči šentruprski župnik Alojzij Košir, o Prešernu govoril, namreč tole: „Kako zelo mu je sedaj žal, da je on Prešernu, ko ga je na zadnjo uro spovedoval, za pokoro dal, da naj njemu dovoli uničiti njegove še neobjavljene pes-niške proizvode, katere je imel še v roko-pisu. Prešeren mu je solznimi očmi, četudi nerad, vendarle dovolil. V rokopisu so bile: Balade, Romance in razni drugi pesniški umotvori“. — Rekel je tudi: „Takrat še nisem znal ceniti njegovih (Prešernovih) po-ezij. Sedaj obžalujem, da sem takrat tako ravnal“. V tistih letih, ko je Prešeren umrl, bil je Košir v Kranju za kapelana. Vse to je Košir pravil pri nekem obedu, na kojega je bil tudi Zupančič povabljen in navzočen. Mej drugim je še pravil, da je bila tedaj v Prešernovem bivališču velika beda. Kaj je potem označeni kapelan, poznejši župnik Košir, s Prešernovo literarno zapuščino storil, tega mi Zupančič ni vedel povedati: ali jo je sam uničil ali dekanu Dagarinu — sežgati dal. Kar pa sem tu zapisal, mi je Zupančič za resnico povedal. V—v.

— **Slovenski šolski nadzornik za Spodnji Štajer.** „Grazer Tagblatt“ je izven sebe. Izvedel je od običajne, dobro poučene strani, da je imenovanje posebnega „slovenskega“ šolskega nadzornika za Sp. Štajer sklenjena stvar, in da se v kratkem izvrši. Prismojeno glasilo graških nacional-cev rolni radi tega, kakor da bi se hotelo s tem imenovanjem vse štajersko nemštvo mahoma pobiti. List pravi, da se hoče Nemcem funt mesa iz živega telesa izre-zati, da je to imenovanje „slovenskega“ šolskega nadzornika vladna napoved vojne Nemcem, in grozi z vsemi mogočnimi in nemogočnimi represalijami. Strašno!

— **Gospa Irma Polakova** gostuje na kralj. gledališču v Belemgradu. V torek zvečer je pela v slovenskem jeziku „Mam-zelle Nitouche“, danes večer pa bode pela v srbskem jeziku „Ptčarja“. Vspeh prve predstave je bil najboljši. Kralj sam je bil

navzoč. Tudi za današnje predstavo je gledališče že razprodano. Več bomo poročali, ko dobimo liste iz Belega grada.

— **Jour-fixe slovenskega umetniškega društva.** Tudi sinoči se je zbralo dokaj članov. Predaval je g. Etbin Kristan o H. Ibsenu in njegovih glavnih dramah.

— **Srebrno poroko** praznovala sta dne 25. t. m. gospod Anton Rebek, c. kr. višji davčni nadzornik v p. in hišni posestnik, in njegova soproga Ivana Rebek. Čestitamo!

— **Slovensko delavsko pevsko društvo „Zvon“** priredi v nedeljo, dne 3. junija t. l. svoj veliki društveni izlet v Dobropolje na Dolenjsko. Odhod z dolenjskega kolodvora ob 7. uri zjutraj. Društvo sodeluje v župnijski cerkvi v Vidmu pri sveti maši ob 10. uri. Opoludne skupni obed v restavraciji g. Frana Berdausa, popoldne izlet v Zdensko vas in na prijazni hribec k sv. Antonu, tamkaj petje, prosta zabava in drugo.

— **Društvo delovodij za Ljubljano in okolico** priredi v soboto, dne 2. junija v Hafnerjevi pivarni ob 8. uri zvečer zborovanje. K obilni vdeležbi vabi vse gospode člene odbor.

— **Radovljiško učiteljsko društvo** imelo bo dne 7. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v Zasipu zborovanje. Na dnevnem redu je hospitacija v šoli gospice Franjice Vovkove.

— **Podružnica „Slovenskega planskega društva“** za radovljiški okraj priredi binkošni pondeljek v gostilni gosp. J. Jalena v Kropi s sodelovanjem pevskega zbora v Kropi in radovljiške godbe v prid brvi čez Savo pod Kamno gorico veselico. Začetek ob pol 5. uri. Vstopnina 25 kr.

— **„Merkur“ v Celju.** Najvišje sodišče je odklonilo registriranje zadruga „Merkur“. Vsled tega je Peter Majdič posestnik paromlina v Celju v lastno režijo prevzel trgovino z železom pod naslovom: Peter Majdič, trgovina z železom „Merkur“. Dolžnost slovenskega občinstva je, da z vsemi silami podpira to izredno narodno požrtvovalnost. Posebno pa narodni trgovci po vsej slovenski zemlji, naj svoja naročila v „en gros“ naslovijo edino le na novo slovensko trdko.

— **Narodna čitalnica v Celju** z vezi z vsemi narodnimi društvi celjskimi priredi 10. rožnika t. l. slavnostno akademijo v proslavo spominu Franceta Prešerna in v korist njegovemu spomeniku.

— **Slomškova slavnost v Grajeni pri Ptuj.** Kakor so že poročali vsi slovenski listi, vrši se na binkošni ponedeljek, 4. junija t. l., na vrtu gostilničarja Janeza Gregorica velika Slomškova slavnost popoldne po večernicah. Kot slavnostni govornik nastopi prof. dr. Medved iz Maribora. Petje je prevzelo „Slovensko pevsko društvo“ s sedežem v Ptuj pod osebnim vodstvom predsednika, občečislanskega baritonista g. dr. B. Stuhca, zdravnik v Ptuj. Sodelovanje sta tudi obljubili pri pevskih točkah vrloznani pevki sestr. gđ. M. in A. Stupca od Sv. Marka. Vsa slavnost torej obeta po pripravah obilo čistega veselja, dušnega razvedrila in umetniškega užitka! Slovenci in Slovenke, ne zamudite lepe prilike ter vdeležite se je polnoštevilno.

— **Šentjanski premogokop,** ki je bil doslej last gosp. Jos. Pavlina, je kupilo društvo ljubljanskih, tržaških in dunajskih kapitalistov. V tem društvu je mej drugimi tudi znani tovarnar Dreher. To društvo hoče napraviti železnico iz Št. Janža do Trebnjega, in osnovati v šentjanski do ini veliko industrijalno podjetje.

— **Volitev upravnega odbora v Pazinu** je prinesla Lahom veliko presenečenje. Doslej so bili v tem odboru Lahi sami med aboj in so prav sestavo tega odbora najajali v dokaz, da je mesto laško, če tudi občina, ker spada k njej mnogo hrvatskih vasi, v hrvatskih rokah. Pri včerajšnji olitvi so Hrvatje zmagali v tretjem razredu večino 80 glasov. V prvem in drugem azredu so zmagali Lahi, a ne s posebno eliko večino.

— **Zgodovinska veriga.** V kadetni oli v Mariboru se je postavil v spomin 12letnega vladanja cesarja Frana Josipa I. ip le tega. Sedaj bo dobil ta kip zgodovinsko važno ograjo. Pletla se bo okoli omenika od stebra do stebra veriga, s 1000 je bila dne 30. julija 1866. v porski bitki pri Visu vsidranaladja admiral Tegetthoffa. Ker je Tegetthof rojen

Mariborčan, je vojna pomorska uprava prepusila verigo v gori imenovani namen. Veriga je iz litega železa, dolga okoli 23 metrov in imajo členki 6½ cm v premeru.

— **Akademsko društvo „Slovenija“** na Dunaju priredi v soboto, 2. junija t. l. svoj II. redni občni zbor s sledečim vsprejemom: „Borja in nje pomen v narodnem gospodarstvu“ predava cand. jur. A. Božič. A. a) Čitanje zapisnika. b) Čitanje zapisnika bratskega društva „Triglav“. c) Poročilo odbora. d) Volitev jednega odbornika in jednega namestnika. e) Slučajnosti. B. Zabavni del. Lokal: „Zum Magistrat“, I. Lichtenfels-gasse 1. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli!

— **Kdo je poslal podgane?** Gospod X. v Šiški in posestnik Y. v Ljubljani sta dobila nedavno vsak po jeden zaboj, v katerem so bile mrtve — podgane. Na odpošiljalnih listih sta bili podpisani imeni X-a, oziroma Y-a. Gosp. X. je mislil, da mu je poslal podgane podpisani gosp. Y., ta pa je zopet mislil, da mu je poslal mrhovino gosp. X. V svoji jezi je pisal X. namišljenemu odpošiljatelju Y-u na odprti dopisnici več žaljivih besed, zato ga je g. Y. tožil. Pri obravnavi pa se je izkazalo, da sta oba žrtvi tretjega, a neznanega hudomušnega, ki je poslal hkratu obema jednak zaboj z enako vsebino. X. je bil radi žaljenja obsojen na 10 dnej zapora. Pri današnji vsiklici obravnavi pa se mu je kazni znižala na 10 kron. Vzlic temu pa je še vedno nerešeno vprašanje: kdo je poslal podgane? Bajje imata X. in Y. že nekoga na sumu.

— **Vojaška godba** 27. pešpolka bode v mesecu juniju svirala vsak četrtek od 6. do 7. ure, enkrat v „Zvezdi“ in enkrat pa v Latermanovem dreveredu.

— **Nezgod.** Na državnem kolodvoru je včeraj popoldne delavec A. Dovč šel vedrit pod vagone, ki so stali na tiru. Vlegel se je pod vagon tako, da mu je ena noga molela čez tir. Mej tem pa je prišel po vagone stroj in jih premaknil. Dovču je šel vagon čez nogo in mu jo je zmečkal.

— **Kolo izgubil** je danes opoldne Baumgartnerjev hlapec, ko je pripeljal neko damo iz hiše na Franca Josipa cesti. Voz se je nagnil. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Vožnji red.** Na razna dohajajoča vprašanja glede izdaje vožnega reda železnice naznanjamo, da izide nov vožnji red veljajoč od 1. junija t. l. v kratkem kot priloga „Slov. Narodu“. Posamezni izvodi, v krasni vezavi ter formatu žepnih knjižic dobili se bodo pri J. Bonaču, knjigovezu v Ljubljani po 20 vinarjev. Naročila se vsprejemajo že sedaj.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 20. do 26. maja kaže, da je bilo novorojencev 24 (= 35,64%), mrtverojenca 2, umrlih 25 (= 37,12%), med njimi jih je umrlo za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 4, vsled mrtvovoda 1, za različnimi boleznimi 25. Mej njimi je bilo tujcev 10 (= 40%), iz zavodov 13 (= 52%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 2, za škrlatiko 1, za vratico 4 osebe.

* **Koliko velja nov svetnik?** Dne 24. maja sta bila proglašena v cerkvi sv. Petra v Rimu med velikansko slavnostjo za svetnika Ivan de la Salle, ustanovitelj bratovščine krščanskih šol in velik nasprotnik janzenistov ter vdova Rita da Caseia. Ivan je umrl 1. 1719., Rita pa 1. 1457. Oba sta povzročila baje čudeže. Ivan je ozdravil več neozdravljivih, Rita pa je bila sila pobožna. Sami svetniki Avgustin, Janez in Nikolaj so jo prevedli v avgušinski samostan v Casciji. Po njuni smrti pa so se zgodili še razni čudeži, tako da sta bila prišteta med blažene. Minole dni pa sta postala celo svetnika. Pobožni bratje kršč. šol in avgušinci so se trudili ves čas, da doženejo dokaze njunega svetništva. Šest let je trajalo preiskovanja njunega življenja, njunih del in čudežev. Žrtvovali so za to okoli devet milijonov lir, 24 t. m. pa se je izpolnila njih želja. Ivana in Rito je proglasil papež Lev XIII. svetnikoma. Pri tej priliki je bila cerkev sv. Petra razsvetljena in okrašena posebno bogato. Okrasitev cerkve je veljala 240.000 lir. Samo nove zlate porte — 5500 m — so stale 50.000 lir. Električne žarnice so veljale 20.000 lir, sveče pa 10.000 lir. Ta

dva nova svetnika sta torej jako draga. In kdo je plačal teh 9 milijonov in 240.000 lir? Bratovščine in redovi so jih nabrali ter naberačili po cerkvah in shodih!

* **Moderna Kajin in Abel.** Pred Szatmarskim sodiščem se je vršila minoli teden obravnava, ki je zanimala mesto in okolico tako, da je bila sodna dvorana natlačeno polna, in da ni bilo v mestu dobiti nobenega prostora za prenočevanje. Po vseh gostilnah je bilo polno ljudi. Pred sodnikom pa sta stala veleposestnika Bela in Zoltan Papp iz Szatmara in njun pastir Miha Zsoldics. Stari Papp je imel štiri sinove: Belo, Zoltana, Štefana in Elemerja. Štefan je svojo dedščino naglo potrošil in odšel v Ameriko. Zoltan se je oženil in porabil svoje in že nino imetje skoraj že docela, prav tako je stal Bela že na robu gospodarskega propada. Bela je živel vzlic temu sila lahkomišljeno; bil je lep človek, ki je — dasi oženjen — imel ljubezenskih razmer v izobilju, igral je, se dvakrat dvojeboval in nastopal povsod kot prvi szatmarski kavalir. Da bi mogel svoje potratno življenje nadaljevati, se je dogovoril z bratom Zoltanom, da umorita 17letnega brata Elemerja, ki je bil še gimnazijec v Szatmaru. Tako bi si razdelila njegovo dedščino. In pol leta sta ga poskušala na razne načine spraviti s sveta. Jedenkrat sta mu hotela zastrupiti pivo, a se zbal, da bi ga morala piti sama. Drugi pot sta mu zastrupila žganje, a Elemer ga ni pil. Tretjič sta mu zastrupila češplje; Elemerju je bilo pač zelo slabo, a izbiljuval je ves otrov in ozdravil. Nekega večera sta ga hotela opiti in zadaviti. Toda Elemer je stal pri nekem profesorju, ki mu tistega večera ni dovolil iti k bratoma. Končno sta Bela in Zoltan najela svojega pastirja 40letnega Miha Zsoldicsa za 1000 glđ. „Če me obsijejo ali zapro, kaj bo z mojo družino?“ je vprašal Zsoldics gospodarja. „Preskrbiva jo do smrti“, sta mu odgovorila. In potem so se dogovorili, da bo Zsoldics Elemerja ustrelil, ko bo jahal na dvor brata Bele. Takrat se naklep ni posrečil. Elemer je jahal prenašlo. Nekaj dni kasneje pa je Elemer zopet jahal k bratu Beli, kamor ga je poslal brat Zoltan, in takrat ga je ustavil pastir. Elemer mu je ponudil prijazno svojo roko, pastir pa ga je udaril z revolverjem po glavi, da se je zgrudil s konja. Potem je ustrelil nanj dvakrat. Elemer je bil mrtev. Zsoldics pa je vrgel na teraso Beline vile pol buče: znak, da je Elemer srečno ubit! Občinstvo je začelo kmalu šepetati, da je Elemer žrtva bratov, ki sta hodila sedaj vesela okoli in trdila, da niti ne slutita, kdo je umoril brata. Končno pa so zaprli oba brata in pastirja, ki je priznal vse. Bela in Zsoldics sta bila obsojena na smrt, Zoltan pa na 8 let ječe. Razne odlične dame so spočetka obravnave izkazovale Beli svoje simpatije, ker niso verjele, da bi bil njih ljubimec res Kajin, — po obravnavi pa so se tudi te dame razzgubile.

* **Francoski parnik „La Touraine“,** ki je 19. maja odplul iz Havra, je 27. maja zjutraj dospel v New York.

Književnost.

— **„Viničarjev kašipot“.** Navod kako vinograde na novo zasajati, in kako jih obdelavati. Spisal Ivan Bele, potovalni učitelj na vinorejski šoli v Mariboru. Celje 1900. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Cena 60 vin., s pošto 10 vin. več. Kdor vzame 12 iztisov, dobi jeden iztis gratis. Ta 63 str. obsežajoča brošura bo slovenskim vinogradnikom zelo dobrodošla, saj se bavi g. Bele natančno in razumljivo s svojim predmetom, katerega pojasnjuje tudi s slikami. Brošuro toplo priporočamo. Jezik pa ni vzoren, in ga treba za drugo izdajo korenito opoliti. Dandanes pač moramo zahtevati, da dobiva narod knjige v slovnično brezmadežnem jeziku.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 31. maja. Slovanska krščanska narodna zveza je sklicana na dan 6. junija ob 9. uri dop. na sejo. V vabilu je rečeno, da je z ozirom na politični položaj nujno potrebno, da pridejo vsi člani na to sejo.

Budimpešta 31. maja. Danes se je zasedanje delegacij oficialno zaključilo. Pri včerajšnjem delegacijskem di-neju je cesar govoril z dr. Pacakom. Ta je prosil cesarja, naj si da predložiti pogoje, pod katerimi so Čehi pri-

pravljene opustiti obstrukcijo, da vidi, da je Čehom res za to, da se doseže mir. Cesar je omenil, da so Čehi Goluchowskega jako ostro prijemali. Pacak je priznal, da Čehi Goluchowskemu niso naklonjeni, a rekel je, da je tudi Goluchowski na jako nenavaden način govoril. Naša opozicija, je dejal Pacak, ne izvira samo iz nezadovoljnosti z zunanjo politiko, nego tudi iz nezadovoljnosti z notranjo politiko, češ, na svetu ga ni naroda, kateremu bi se godila taka krivica, kakor Čehom. Ko je cesar mignil z roko, kakor da to ni res, je Pacak dejal, da mora svojo trditev ponoviti. Cesar je potem rekel, da upa, da se dožene jezikovni načrt v parlamentu, na kar je Pacak rekel, da je ta načrt nesprejemljiv ter prosil cesarja, naj ne dovoli uveljavljenja tega načrta s § 14, ker sicer nastane na Češkem tak vihar, kakor ga ni še nikdar bilo. Ko je cesar jako živahno začel ugovarjati in agirati z rokama, je rekel Pacak neustrašno: Prosim, Veličanstvo, jaz poznam razmere in govorim ne le kot dober Čeh, nego v interesu države in dinastije.

London 31. maja. V Londonu vlada nepopisno veselje. Došla je namreč vest, da so Angleži zasedli Pretorijo. Glavno mesto transvaalske republike se je udalo brez odpora. Dve uri po prihodu Angležev je bilo vse končano, in je bila sestavljena provizorična vlada, v katero so vstopili najodličnejši meščani. Prezident Krüger je pobegnul. V mestu vlada popoln mir.

London 31. maja. Listi slave na ditirambičen način zavetje Pretorije in osvobojenje ujetih angleških vojakov. Vsi se strinjajo v tem, da je oficialna vojna s Transvaalom s tem končana, da je pa tudi konec samostalnosti transvalске republike. Listi priznavajo, da se Buri, odkar je bil boj prenešen na njihovo ozemlje, niso nič več resno zoperstavliali.

London 31. maja. Zapovednik Johannesburga, Krause, je oficialno izročil mesto maršalu Robertsu.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

IV. Prov. predsednik Ivan Baumgartner poroča o vprašanju, če se naj smatrajo g. T. opekari v Breitenau za poljedelske delavce, in če so kot taki podvrženi zavarovanju za slučaj bolozni. § 3. zakona z dne 30. marca 1888. zadevajočega bolniško zavarovanje delavcev, izvzema kmetijske in gozdarske delavce od dolžnosti bolniškega zavarovanja, ne karakterizuje jih pa natančneje. Po mnenju odsekovega je smatrati za poljedelske in gozdarske delavce poleg pravih tudi uslužbenice pri obratih, ki so kot poljedelski in gozdarski postranski obrti po čl. V. a) ces. pat. z dne 20. decembra 1859., drž. zak. št. 227, izvzeti od obrtnega reda. Če se ne morejo smatrati za take postranske obrte, spadajo pod obrtni red. Obrtni red pa obsega po mnenju odsekov strogo obrtna podjetja, tako da se obrati, ki se sicer izvršujejo na kmetijah ali gozdarstvih, pa se imajo subsumirati obrtnemu redu, ne morejo več smatrati za kmetijske in gozdarske obrate, ampak za obrte v pravem pomenu besede. Kajti v resnici se razločujejo ti obrati, ki sicer obdelavajo lastne pridelke, ki pa vsled načina in obsega obdelavanja izgube potrebno zvezo s kmetijskim delom in spadajo pod obrtni red — od drugih istovrstnih obrtov, katerih pa ne izvršujejo kmetovalci ozir gozdarji, le v tem, da dobivajo material za obrat takorekoč zastoni. In resnično bi ne bilo prav, če bi se jim dalo radi te, lahko bi rekli, prednosti, še tri druge prednosti pred drugimi enakimi obrti: izvzetje od obrtnega reda, oprostitve od pridobnine in slednjič še oprostitve od dolžnosti bolniškega zavarovanja. Kakor hitro se mora torej take obrate soditi po obrtnem redu, niso po mnenju odsekov več kmetijski in gozdarski obrati, in pri njih uslužbeni delavci tudi ne več kmetijski in gozdarski delavci; torej se izjema § 3. zakona o bolniškem zavarovanju ne nanašanje.

Gospodu Juliju Schaumann-u, lekar-narju v Stockerau-u.
Telegram!

Prosim, pošljite mi semkaj po poštne po-vzetju 12 škatlic Vase želodčne soli.
(2040-4) III.

Graf Batthyany.
Ikervar, dne 11. avgusta 1899.
Dobiva se pri izdelovalcu, dežel-nemu lekar-narju Juliju Schaumann-u v Stockerau-u, dalje v vseh renomiranih le-karnah tu- in inozemstva. Cena škatljici 75 kr. Manj nego 2 škatljici se ne pošlje.

Pri Ervinu Burdyk-u, lekarju v Škofi
Loki se dobiva (321-32)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavljal zobozdravnik dr. Rado
Frian, katerega ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 29. maja: Peter Šuštar, krojačev sin,
1 leto, Streliške ulice št. 15, vodenica.

Dne 30. maja: Ciril Platner, čuvajev sin, 9
dnij, Poljanska cesta št. 68, božjast.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 306-3 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
30.	9. zvečer	733-0	12-4	sl. sever	oblačno	132 mm.
31	7. zjutraj	733-1	11-2	sl. jvzhod	dež	
.	2. popol.	733-6	13-9	sl. sever	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 13-3°, nor-
male: 15-8°.

Dunajska borza

dne 31. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-95
Skupni državni dolg v srebru	97-55
Avstrijska zlata renta	116-75
Avstrijska krona renta 4%	96-40
Ogrska zlata renta 4%	116-50
Ogrska krona renta 4%	91-50
Avstro-ogrski bančni delnice	17-60
Kreditne delnice	716-50
London vista	242-20
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-37 1/2
90 mark	23-67
90 frankov	19-27
Italijanski bankovci	90-70
C. kr. cekini	11-34

KÔPEL
ROZATO
GLATINA

Preizkušeno
zdravilišče
za beloznačje
najbolj inlednicah
z sladkoma bolezen

Prospektise dobe pri ravnanju
Južne železnice postaja Polčane (Pöltschach) želčne kamene,
KRASNO PREBIVALIŠČE katarhe pogoltnicu
ZA PO LETI. in na krhluju ito.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
v Anseca, Isl. Solnograd, Zell ob jezernu, Lend-Ga-
stein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. s jutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd,
Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen,
Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezernu, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen,
Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire,
Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. sve-
čer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-
Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 5
m. popoldne, ob 6. uri 56 m. svečer. — **Priloh**
v Ljubljano juž. kol. **Proga** iz Trbiža. Ob
5. uri 15 m. s jutraj osonni vlak v Dunaj via
Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Lince, Steyra,
Isle, Anseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. s jutraj osonni vlak iz
Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak
s Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Lince,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta,
Zella ob jezernu, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak s
Dunaja, iz Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. svečer osonni
vlak s Dunaja, iz Lipakega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Bu-
dejovic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20
min. svečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz**
Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. s jutraj, ob 2. uri 38 m.
popoldne in ob 8. uri 48 m. svečer. — **Od-**
hod iz Ljubljane drž. kol. v **Kamniku.** Ob 7.
uri 28 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6.
uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. svečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Priloh v Lju-**
bljano drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 49 m.
s jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. svečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (4)

Komí

soliden in spreten prodajalec, izurjen v tr-
govini z mešanim blagom in posebno v že-
lezihini, se sprejme takoj v mojo trgovino.
(1086-3) **Anton Ditrich v Postojini.**

Resna ženitna ponudba!

Vdovec, brez vseh zadržkov, posest-
nik, krčmar in vinski trgovec v prijaz-
nem kraju blizu postaje na **Notranj-**
skem, ki ima lepo premoženje v vred-
nosti do 120.000 kron, z dobrimi dohodki,
želi tem modernim potom dobiti pridno
sodružnico, gospico ali vdovo brez otrok,
z imetjem okoli 2000 kron. Želi se tudi,
da je obeh deželnih jezikov zmožna ter
vešča v gospodinjstvu in pri kuhi.

Ponudbe s sliko pod „6000“ uprav-
ništvu „Slov. Naroda“.
Za tajnost se jamči. Slike se tajno
vrnejo. (1091-1)

Dve kleti

lepi, tlakovani in suhi, se dasta takoj v
najem pri Reininghausu v Šiški za 50 gld.,
oziroma 60 gld. letne najemščine.
Povpraša naj se pri Reininghausovem
upraviteljstvu v Šiški. (1044-3)

Ponudbe za zobotrebneke iz planinskega lesa

se prosijo in naj se pošiljajo **Rudolfu Mosse,**
Lipsko, pod L. F. 2138. (1003-1)

„Vila Zora“

na Spodnjem Rožniku
obstoječa iz 3 sob, kabineta, s pritliklinami
vred ter z ograjenim vrtom, se takoj
proda, oziroma odda v najem.
Povpraša naj se v komptoarju Seunig,
Marijin trg. (1070-3)

Z dežele na deželo se išče

trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali za trgovino z manu-
fakturnim in mešanim blagom s 1. julijem.
Plača po dogovoru. Ponudbe na upravni-
štvo „Slov. Naroda“. (1085-3)

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 5 lepih velikih sob in z vsemi
pripadajočimi prostori na Rinski cesti
št. 10 v I. nadstropji se odda z mese-
cem avgustom.
Ogleda se lahko vsak dan od 10. do
12. ure dopoldne. (1051-4)

Občinskega tajnika

ki je prost vojaščine in zna slovensko in
nemško, sprejme občina Vrhnika. Letna
plača 1200 kron. Prošnje s prilogami naj
se pošljejo županstvu na Vrhniki

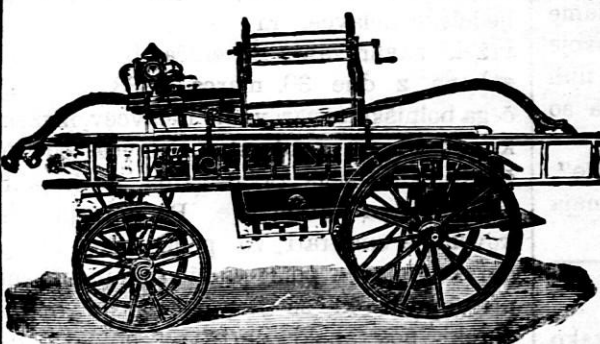
do 10. junija 1900.

Županstvo na Vrhniki

dne 26. maja 1900.

(1067-4) **Gabrijel Jelovšek, župan.**

Prva slovenska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnice najnovejše
konstrukcije, s sesalno in tla-
čilno odprtino na obeh straneh
ter s patentom proti zmrzlini,
parnih strojev, cevij, čelad
in pasov, kmetijskih strojev
in peronospera brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo
bogato zalogo. — Gene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci
in ceniki brezplačno. — Ustmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljatve franko na vsak kolodvor.
Z velepospotovanjem (391-19)

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

Ure za birmska darila

priporoča v veliki izbéri

Frid. Hoffmann

na Dunajski cesti. (1084-3)

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo**
častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborna pivo“.
Jako pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogo-
številno na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po
konkurenčnih cenah.

Dalje (589-17)

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

Anton Ditrich v Ljubljani

Telefon št. 109. Marije Terezije cesta št. 2. Telefon št. 109

Pozor! Prilichen nakup!

Častite botrčke in botrce

opozarjam na svojo veliko zalogo jako
prilicnih

birmskih daril.

Posebno pa priporočam **sine** in **natančne**
ure, katerih cene so jako nizke, ker sem
imel priliko, kupiti večje število pravih svi-
carskih ur po jako ugodni ceni.

Srebrna močna moška remontoarka od gld. 5-30
Zlata „ „ ženska „ „ „ 14-

naprej z jednoletnim jamstvom. V zalogi imam tudi zvraven spadajoče
lepe zlate, srebrne in double-verižice, uhane, zapestnice,
križce, srčke itd., vse veliko ceneji, nego drugod.

Priporočam se uljudno za obilen obisk. (123-41)

Fran Čuden

urar v Ljubljani, nasproti rotoevža.

Pozor! Prilichen nakup!

